

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права
та міжнародних відносин
27 серпня 2025 р., протокол № 8
Голова Вченої ради

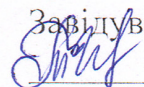
Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «НАУКОВА ПРАКТИКА»

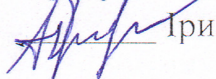
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»

спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини
(за спеціалізаціями)», спеціалізація С1.02 «Міжнародні економічні відносини»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
27 серпня 2025 р.,
протокол № 8

Завідувач кафедри
 Ірина ГРАБЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми

 Ірина АБРАМОВА

Розробники: д. н. д. у., д. е. н., проф. ГРИЦИШЕН Дмитрій, д. е. н., доц. ГРАБЧУК
Ірина, д. е. н., доц. АБРАМОВА Ірина, д. н. д. у., проф. КСЕНДЗУК Валентина,
к. е. н., доц. ЮРКІВСЬКИЙ Олександр, к. е. н., ст. викл. ПОПЛАВСЬКИЙ Павло

Житомир
2025-2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 2

Робоча програма освітнього компонента «Наукова практика» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», спеціалізація С1.02 «Міжнародні економічні відносини», затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2025 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 3

ЗМІСТ

1. Опис освітнього компонента	4
2. Загальні положення.....	5
3. Зміст та програма наукової практики	10
4. Оцінювання результатів проходження наукової практики	13
5. Вимоги до оформлення звіту з практики	14
6. Рекомендовані джерела	18

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 4

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика ОК	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 6	Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Обов'язкова	
	Спеціальність С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»	Рік підготовки:	
		1-й	-
	Спеціалізація С1.02 «Міжнародні економічні відносини»	Семестр	
Загальна кількість годин – 180	Освітній ступінь «магістр »	2-й	-
		Вид контролю: диференційований залік	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 5

2. Загальні положення

Відповідно до Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами) та Положення про проведення практики студентів Державного університету «Житомирська політехніка», здобувачі вищої освіти на кожному курсі проходять практику.

У відповідності з навчальним планом, для підсилення науково-дослідної підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» передбачена наукова практика.

Наукова практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», спеціалізація С1.02 «Міжнародні економічні відносини».

Метою наукової практики є формування у здобувачів вищої освіти здатності здійснювати самостійні наукові дослідження у сфері міжнародних економічних відносин, застосовувати сучасні методи аналізу та обробки даних, а також інтегрувати отримані результати у практику міжнародної економічної, проєктної та грантової діяльності з урахуванням умов глобальної конкуренції, цифрової трансформації та європейської інтеграції.

Методичною основою проходження наукової практики є результати навчання, сформовані під час опанування ОК7 «Міжнародна проєктна діяльність». Знання, уміння та практичні навички, набуті в межах ОК7, застосовуються здобувачами для обґрунтування, планування, бюджетування, реалізації, моніторингу й оцінювання міжнародних проєктів на матеріалах реальної бази практики.

Завдання наукової практики:

1. Поглиблення теоретичних знань з міжнародних економічних відносин, глобальної економіки, міжнародної конкурентоспроможності та міжнародної економічної безпеки.

2. Формування навичок науково-дослідної роботи, зокрема щодо постановки наукової проблеми, формулювання мети, завдань, гіпотез дослідження, вибору адекватних методів дослідження.

3. Набуття навичок роботи з науковими джерелами, пошук і критичний аналіз інформації, використання міжнародних баз даних, дотримання принципів академічної доброчесності.

4. Формування компетентностей у сфері міжнародної проєктної діяльності у частині підготовки аналітичного обґрунтування міжнародних проєктів, участі у розробленні грантових заявок, оцінці ефективності міжнародних проєктів та програм.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 6

5. Розвиток комунікаційних навичок, у тому числі через підготовку наукових публікацій, презентацію результатів досліджень українською та іноземною мовами, участь у наукових дискусіях.

6. Інтеграція результатів наукової практики у кваліфікаційну роботу магістра, забезпечення її наукової новизни та практичної значущості.

7. Формування здатності працювати в умовах невизначеності, враховуючи сучасні виклики (воєнні ризики, посткризове відновлення, трансформація глобальних ринків).

Базою для проходження наукової практики є інноваційна та проєктна екосистема Державного університету «Житомирська політехніка», яка включає Інноваційний хаб, відділ фандрайзингу, академічний бізнес-інкубатор YEP. У межах науково-інноваційної екосистеми університету здобувачі мають можливість:

- брати участь у розробленні та реалізації міжнародних проєктів і грантових ініціатив;
- здійснювати аналітичні дослідження у сфері міжнародних економічних відносин;
- опановувати механізми фандрейзингу та залучення міжнародного фінансування;
- працювати над стартап-проєктами, їх бізнес-моделюванням та комерціалізацією результатів наукових досліджень;
- використовувати сучасну інноваційну інфраструктуру та цифрові інструменти для проведення досліджень і апробації результатів.

Зміст наукової практики направлений на формування наступних **компетентностей**:

ЗК1. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК4. Здатність працювати в команді

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

СК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

СК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для досягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

СК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність доопанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК10. Здатність ініціювати, розробляти, обґрунтовувати та управляти міжнародними проєктами і програмами, зокрема в межах грантового фінансування ЄС, інших міжнародних донорських інституцій, із забезпеченням

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 7

стратегічної доцільності, фінансової ефективності, прозорості та підзвітності їх реалізації.

Проходження наукової практики завершується написанням та захистом звіту, а також формуванням наступних **програмних результатів**:

РН1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

РН2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.

РН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

РН4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей, забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі.

РН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

РН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

РН8. Розробляти і досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

РН14. Презентувати результати власних досліджень, шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

РН15. Розробляти, структурувати та презентувати грантові заявки і міжнародні проєкти відповідно до вимог програм ЄС, інших міжнародних донорських організацій, здійснювати фінансове планування, бюджетування, моніторинг, оцінювання результативності та підготовку звітності з використанням сучасних цифрових інструментів управління проєктами.

Під час проходження наукової практики використовуються наступні **методи навчання**:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 8

- вербальні методи (консультації, пояснення, інструктаж);
- практичні методи (виконання індивідуальних дослідницьких завдань, аналіз статистичних, нормативно-правових та аналітичних матеріалів);
- дослідницький метод (формулювання проблеми, добір методів дослідження, збір, систематизація та інтерпретація інформації, обґрунтування висновків і рекомендацій) ;
- проблемно-пошуковий метод (розв’язання проблем міжнародних економічних відносин в умовах невизначеності та обмеженості ресурсів);
- кейс-метод і ситуаційний метод (аналіз реальних практичних ситуацій, фактичних даних і проблем, пов’язаних із діяльністю визначеної бази практики, оцінювання ризиків та обґрунтування варіантів управлінських рішень). Навчальні кейси можуть використовуватися лише як допоміжний метод і не можуть замінювати виконання завдань на реальній базі практики;
- дискусійний метод (обговорення проміжних і підсумкових результатів дослідження, наукова аргументація);
- методи самостійної роботи (опрацювання наукових джерел і аналітичних звітів, анотування, підготовка огляду літератури, написання статей і тез, оформлення звіту з наукової практики, підготовка презентації результатів дослідження).

Керівництво науковою практикою здобувачів забезпечує кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту.

Здобувачі вищої освіти при проходженні наукової практики **мають право:**

- отримувати необхідні консультації від керівника практики від закладу вищої освіти та бази практики;
- користуватися матеріально-технічною, інформаційною та науково-методичною базою університету, зокрема ресурсами науково-інноваційної екосистеми;
- отримувати доступ до необхідних інформаційних ресурсів, статистичних даних, аналітичних матеріалів та програмного забезпечення для виконання завдань практики;
- брати участь у виконанні науково-дослідних, аналітичних, проектних та грантових робіт відповідно до тематики практики;
- обирати напрям наукового дослідження відповідно до теми кваліфікаційної роботи та власних наукових інтересів;
- отримувати методичну допомогу щодо підготовки звітної документації, наукових публікацій та презентації результатів досліджень;
- брати участь у наукових заходах (конференціях, семінарах, тренінгах, воркшопах), що проводяться в університеті або за його межами;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації та змісту наукової практики;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 9

– на безпечні та належні умови проходження практики відповідно до вимог законодавства;

– на об’єктивне оцінювання результатів практики відповідно до встановлених критеріїв;

– на зарахування результатів наукової практики як складової виконання кваліфікаційної роботи магістра.

Здобувачі вищої освіти при проходженні практики зобов’язані:

– до початку практики одержати від керівника практики інструктаж про проходження практики, ознайомитися з програмою практики та консультації стосовно оформлення всіх необхідних документів;

– своєчасно (у призначений строк) прибути до бази практики;

– у повному обсязі виконувати всі завдання, які передбачено програмою практики та окреслені керівником практики, дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, правил внутрішнього трудового розпорядку та трудової дисципліни;

– виконувати індивідуальні завдання, визначені програмою практики та керівником практики;

– здійснювати науково-дослідну діяльність відповідно до обраної теми, використовуючи сучасні методи збору, обробки та аналізу інформації;

– працювати з науковими джерелами, міжнародними базами даних, статистичними та аналітичними матеріалами з дотриманням вимог до цитування та уникнення плагіату;

– застосовувати сучасні інформаційно-аналітичні та цифрові інструменти у процесі дослідження;

– брати участь у наукових, аналітичних, проєктних та грантових ініціативах у межах науково-інноваційної екосистеми університету;

– систематично звітувати перед керівником практики про виконання завдань та результати дослідження;

– вести щоденник практики (за наявності) та оформлювати іншу звітну документацію відповідно до встановлених вимог;

– підготувати та подати звіт про проходження наукової практики, який містить результати проведеного дослідження, аналітичні висновки та пропозиції;

– забезпечити зв’язок результатів практики з тематикою кваліфікаційної роботи магістра;

– дотримуватися вимог конфіденційності щодо інформації, отриманої під час проходження практики (за необхідності).

Обов’язки керівника практики від Університету (кафедри):

– здійснювати загальне керівництво та організаційно-методичне забезпечення наукової практики здобувачів вищої освіти;

– проводити інструктаж здобувачів щодо мети, завдань, змісту, порядку проходження практики та вимог до звітної документації;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 10

- надавати консультації з питань виконання індивідуальних завдань, організації науково-дослідної роботи та застосування сучасних методів дослідження;

- погоджувати тематику індивідуальних завдань здобувачів із урахуванням тем кваліфікаційних робіт та фокусу освітньо-професійної програми;

- забезпечувати координацію взаємодії здобувачів із базою практики (інноваційною інфраструктурою університету, відділом фандрайзингу, бізнес-інкубатором тощо);

- здійснювати контроль за виконанням програми практики, дотриманням термінів та якістю виконання індивідуальних завдань;

- контролювати дотримання здобувачами вимог академічної доброчесності, етичних норм і правил внутрішнього розпорядку;

- сприяти залученню здобувачів до науково-дослідної, аналітичної та проєктної діяльності, у тому числі в межах грантових ініціатив;

- організовувати проміжний контроль результатів практики (консультації, обговорення, перевірка напрацювань);

- перевіряти звітну документацію здобувачів, надавати зауваження та рекомендації щодо її доопрацювання;

- здійснювати оцінювання результатів проходження наукової практики відповідно до встановлених критеріїв;

- подавати підсумкові результати практики до кафедри та забезпечувати їх документальне оформлення;

- сприяти використанню результатів наукової практики у підготовці кваліфікаційних робіт та наукових публікацій здобувачів.

Керівник практики від бази практики повинен:

- забезпечити належні умови для проходження здобувачами наукової практики відповідно до програми практики;

- ознайомити здобувачів із напрямками діяльності відповідного елементу науково-інноваційної екосистеми університету;

- визначити разом із керівником практики від університету індивідуальні завдання здобувачів з урахуванням тематики їхніх досліджень і кваліфікаційних робіт;

- забезпечити залучення здобувачів до виконання науково-дослідних, аналітичних, інноваційних та проєктних завдань;

- надавати консультації щодо виконання завдань практики, використання методів дослідження, роботи з даними та інформаційними ресурсами;

- сприяти використанню сучасних цифрових інструментів, аналітичних платформ і програмного забезпечення у процесі дослідження;

- контролювати дотримання здобувачами правил внутрішнього розпорядку, норм етики та вимог конфіденційності;

- здійснювати поточний контроль за виконанням здобувачами програми практики та якістю їхніх напрацювань;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 11

- брати участь в оцінюванні результатів проходження практики, надавати характеристику та відгук про роботу здобувача;
- сприяти інтеграції результатів наукової практики у подальшу науково-дослідну діяльність здобувачів та підготовку кваліфікаційної роботи.

3. Зміст та програма наукової практики

Наукова практика є обов'язковим компонентом професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та спрямована на формування навичок самостійної науково-дослідної, аналітичної, проєктної та грантової діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

Базою для проходження наукової практики є інноваційна та проєктна екосистема Державного університету «Житомирська політехніка», яка включає Інноваційний хаб, відділ фандрайзингу, академічний бізнес-інкубатор YEP та інші структурні підрозділи й ініціативи, діяльність яких спрямована на розвиток науково-дослідної, інноваційної, грантової, підприємницької та міжнародної активності університету. Об'єктом виконання практичних і науково-дослідних завдань є реальна діяльність конкретно визначеної бази практики, її фактичні процеси, документи, дані, проєкти та проблеми. Виконання програми практики виключно на матеріалах умовного навчального кейсу не допускається.

Зміст наукової практики визначається фокусом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» та передбачає виконання здобувачами конкретних науково-аналітичних і проєктних завдань, пов'язаних із дослідженням міжнародних грантових програм, донорських ініціатив, механізмів міжнародного проєктного фінансування, академічної мобільності, інноваційного підприємництва та міжнародної співпраці.

У процесі проходження наукової практики здобувачі виконують такі види робіт:

- ознайомлюються з діяльністю інноваційної та проєктної екосистеми університету, зокрема Інноваційного хабу, відділу фандрайзингу, академічного бізнес-інкубатора YEP та інших підрозділів, залучених до реалізації міжнародних, грантових, освітніх, наукових та інноваційних проєктів;
- визначають зв'язок обраної теми кваліфікаційної роботи магістра з напрямками діяльності бази практики, зокрема з міжнародним проєктним фінансуванням, грантовою діяльністю, академічною мобільністю, інноваційним підприємництвом, розвитком людського капіталу, міжнародним бізнесом, євроінтеграцією або відновленням України;
- здійснюють пошук, систематизацію та аналіз наукових джерел, нормативних документів, стратегічних матеріалів, програм ЄС, міжнародних донорських ініціатив, грантових конкурсів і програм міжнародної технічної допомоги, релевантних темі кваліфікаційної роботи;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 12

– проводять моніторинг актуальних міжнародних грантових програм, конкурсів, донорських можливостей, програм академічної мобільності або інноваційного підприємництва, які можуть бути використані для розвитку університету, громади, бізнесу чи іншої інституції;

– формують базу релевантних міжнародних можливостей із зазначенням назви програми або конкурсу, донора, мети, пріоритетів, цільових груп, вимог до заявників, можливих напрямів фінансування, строків подання заявок та потенційної відповідності темі кваліфікаційної роботи;

– здійснюють поглиблений аналіз однієї обраної міжнародної програми, грантового конкурсу або донорської ініціативи, визначаючи її мету, умови участі, критерії оцінювання, очікувані результати, вимоги до партнерства, бюджетування, моніторингу та звітності;

– розробляють концепцію проєктної ідеї, пов'язаної з темою кваліфікаційної роботи магістра, із визначенням актуальності, проблеми, мети, завдань, цільової аудиторії, потенційних партнерів, очікуваних результатів, показників ефективності, ризиків та можливих джерел фінансування;

– готують аналітичну записку щодо можливостей залучення міжнародного фінансування, розвитку партнерств або використання інноваційної інфраструктури університету для реалізації проєктної ідеї;

– формулюють висновки та пропозиції, які можуть бути використані під час підготовки кваліфікаційної роботи магістра, тез доповіді, наукової статті, презентації або проєктної пропозиції.

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Обов'язковою складовою наукової практики є виконання індивідуального науково-дослідного завдання, релевантного обраній темі кваліфікаційної роботи магістра та напрямам діяльності інноваційної й проєктної екосистеми університету.

Індивідуальне науково-дослідне завдання здобувача полягає у проведенні самостійного дослідження міжнародних грантових, проєктних, інноваційних або донорських можливостей, пов'язаних із темою кваліфікаційної роботи магістра, та підготовці науково-аналітичних матеріалів, які можуть бути використані у процесі написання кваліфікаційної роботи.

Результатом виконання індивідуального науково-дослідного завдання є:

– обґрунтування зв'язку теми кваліфікаційної роботи з діяльністю бази практики;

– аналітичний огляд наукових, нормативних, статистичних або проєктних джерел за темою дослідження;

– база міжнародних грантових, донорських, проєктних або інноваційних можливостей;

– поглиблений аналіз однієї міжнародної програми, грантового конкурсу або донорської ініціативи;

– концепція проєктної ідеї, релевантної темі кваліфікаційної роботи;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 13

– коротка аналітична записка щодо можливостей практичного використання результатів дослідження;

– висновки та пропозиції для кваліфікаційної роботи магістра.

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися календарного плану-графіка наукової практики. Після завершення практики здобувачі подають на кафедру міжнародних відносин і політичного менеджменту звіт про проходження наукової практики та щоденник практики як окремий супровідний документ.

Звіт повинен містити:

1. Вступ. У вступі зазначаються мета, завдання, база практики, зв'язок практики з темою кваліфікаційної роботи магістра, об'єкт і предмет індивідуального науково-дослідного завдання, методи дослідження та інформаційна база.

2. Основна частина. В основній частині подаються результати виконання програми практики та індивідуального науково-дослідного завдання, зокрема характеристика бази практики, аналіз напрямів її діяльності, моніторинг міжнародних грантових або проєктних можливостей, база релевантних програм, поглиблений аналіз обраної програми чи конкурсу, концепція проєктної ідеї, матеріали, що можуть бути використані у кваліфікаційній роботі магістра.

3. Висновки. У висновках узагальнюються результати проходження наукової практики, визначаються набуті навички, формулюються пропозиції щодо використання отриманих результатів у кваліфікаційній роботі магістра, науковій публікації, тезах доповіді, презентації або проєктній заявці.

Після основних розділів звіту подаються **список використаних джерел та додатки**. Вони не вважаються окремими розділами звіту. Для підготовки звіту використовуються:

- наукові джерела;
- міжнародні аналітичні матеріали;
- нормативно-правові документи;
- статистичні бази даних;
- матеріали міжнародних програм і грантових платформ.

Тривалість та терміни практичної підготовки здобувачів вищої освіти визначаються відповідно до навчального плану та графіка освітнього процесу.

4. Оцінювання результатів проходження практики

Підсумкове оцінювання результатів наукової практики здійснюється після її завершення під час захисту здобувачем вищої освіти звіту про виконання програми практики.

Основними документами, що підтверджують виконання програми наукової практики, є:

- щоденник практики (зразок наведено у Додатку Б);
- звіт про проходження наукової практики.

Зазначені документи у встановлені терміни подаються на випускову кафедру.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 14

Звіт разом зі щоденником практики, завіреним керівником практики від бази практики (науково-інноваційної екосистеми університету), подається на кафедру для реєстрації, після чого передається на рецензування керівнику практики від університету.

У разі необхідності звіт доопрацьовується здобувачем вищої освіти з урахуванням зауважень. Після остаточного погодження змісту звіту з керівником практики від кафедри він допускається до захисту.

Супровідні документи з практики, передбачені університетом, подаються здобувачами вищої освіти на випускову кафедру для реєстрації.

Оформлення звіту здійснюється відповідно до вимог, визначених у програмі практики, та загальних вимог до оформлення текстових документів.

Захист звіту з наукової практики здійснюється здобувачем вищої освіти перед комісією з диференційованою оцінкою. Формою підсумкового контролю є диференційований залік.

Диференційований залік за наукову практику виставляється з урахуванням:

- оцінки результатів проходження практики, відображеної у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення звіту та щоденника практики, визначеної у висновку керівника практики від кафедри;
- результатів захисту звіту, зокрема рівня презентації здобувачем результатів дослідження та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумкова оцінка формується на основі окремих складових (табл. 1) за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS (табл. 2).

Таблиця 1

Критерії оцінювання результатів наукової практики

№	Параметри оцінювання	Зміст оцінювання	Діапазон балів
1	Оцінка результатів проходження практики (за відгуком керівника від бази практики)	Виконання програми практики, рівень сформованості практичних і дослідницьких навичок, самостійність, ініціативність, якість виконання завдань	0-45
2	Оцінка якості звіту та щоденника практики (керівник від кафедри)	Повнота розкриття розділів, аналітичність, використання джерел, наявність таблиць, логіка викладу, відповідність вимогам оформлення	0-25
3	Оцінка захисту результатів практики	Якість презентації, рівень обґрунтування результатів, володіння матеріалом, відповіді на запитання, здатність до наукової аргументації	0-30
	Загальна сума балів		0–100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 15

Таблиця 2

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

5. Вимоги до оформлення звіту практики

Щоденна робота, яку виконує здобувач вищої освіти упродовж наукової практики, фіксується у щоденнику практики.

Щоденник практики містить:

- календарний план виконання програми наукової практики з відмітками про виконання;
- робочі записи здобувача щодо виконаних науково-дослідних, аналітичних і проєктних завдань;
- оцінку діяльності здобувача під час проходження практики;
- висновок керівника практики щодо результатів її проходження.

Після завершення практики здобувач вищої освіти подає на випускову кафедру **звіт про проходження наукової практики**.

Звіт повинен містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики, результати проведеного наукового дослідження, аналітичні висновки, практичні рекомендації, а також матеріали, підготовлені у межах індивідуального завдання.

До звіту додаються:

- аналітичні матеріали (таблиці, графіки, діаграми, схеми);
- результати досліджень;
- елементи міжнародного проєкту або грантової заявки;
- інші матеріали, отримані під час практики та використані у кваліфікаційній роботі.

Структура звіту визначається програмою практики та погоджується з керівником, однак рекомендовано дотримуватися такої побудови:

ВСТУП

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 16

РОЗДІЛ 1. Науково-аналітична характеристика бази практики та напрямку дослідження

- 1.1. Загальна характеристика інноваційної та проєктної екосистеми університету
- 1.2. Зв'язок бази практики з темою кваліфікаційної роботи магістра

РОЗДІЛ 2. Аналіз міжнародної проєктної, грантової та інноваційної діяльності

- 2.1. Моніторинг міжнародних грантових програм, донорських ініціатив і проєктних можливостей
- 2.2. Аналіз міжнародного досвіду реалізації проєктів, релевантних темі дослідження

РОЗДІЛ 3. Індивідуальне науково-дослідне завдання

- 3.1. Концепція проєктної ідеї, релевантної темі кваліфікаційної роботи магістра
- 3.2. Аналітична записка та пропозиції щодо використання результатів практики у кваліфікаційній роботі

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Текст звіту обов'язково ілюструється:

- таблицями;
- схемами;
- графіками;
- діаграмами;
- іншими аналітичними та візуалізаційними матеріалами.

Звіт починається з титульної сторінки (Додаток А), після чого подаються: зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел і додатки.

Рекомендований обсяг звіту становить **25–30 сторінок друкованого тексту** (без урахування списку використаних джерел і додатків).

Технічні вимоги до оформлення звіту

Звіт друкують за допомогою комп'ютера на аркушах білого паперу формату А4. При друкуванні тексту звіту необхідно залишати поля таких розмірів: зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху – 20 мм та знизу – 20 мм. Текст звіту набирається шрифтом з відсічками Times New Roman розміром 14 пунктів з інтервалом 1,5 рядків, абзацний відступ 1,25 см без додаткових інтервалів між абзацами.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, малюнків, формул у змісті звіту подають арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою звіту є титульний лист, на якому номер сторінки не ставиться. На наступних сторінках номери проставляються у правому верхньому куті сторінки без крапки після цифри.

Заголовок будь-якої зі структурних частин не може знаходитися в кінці аркуша, після нього мусять бути принаймні два рядки тексту, що знаходяться на відстані 5 мм від заголовка. Заголовки змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел і літератури, додатків, мають бути розміщені по центру

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 17

рядка і написані великими літерами звичайним жирним шрифтом розміром 14 пунктів. Після заголовку пропускається один рядок.

Назви вступу, заголовки кожного розділу, висновків, переліку літератури та інших інформаційних джерел, додатків починаються з нової сторінки, а заголовки підрозділів – на тій сторінці, де закінчується попередній підрозділ.

Ілюстрації (малюнки, фотографії, схеми, діаграми, графіки) та таблиці розміщують як на одній сторінці з машинописним текстом, так і на окремих сторінках відразу після посилання на них за текстом. Вони нумеруються арабськими цифрами: перше число – номер розділу, друге – номер ілюстрації або таблиці в розділі. Дозволяється розміщувати ілюстративний матеріал в додатках до пояснювальної записки. Ілюстрації позначаються словом Рис.

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць (рис. 1):

Таблиця 1.1

	Заголовок таблиці				
Шапка					Заголовки граф
					Підзаголовки граф
Рядки					
Боковик	Графи (колонки)				

Рис 1. Приклад побудови таблиці

Якщо таблиця розміщується на двох і більше сторінках, то її номер та заголовок вказують лише на першій сторінці, а на усіх наступних над таблицею вказується *Продовження табл. 1.1* (курсив, з великої літери).

Формули нумерують у межах розділу арабськими цифрами справа від формули та заключають у круглі дужки. Позначення кожного символу формули або коефіцієнта розшифровують у вигляді колонки з нового рядка. Зразок оформлення формули подається нижче.

$$P = 0,37 N^{0,41} S^{0,62} M^{0,28}, \quad (2.7)$$

де N - чисельність населення(млн. чол.);

S - обсяг валового національного продукту (млрд. дол. США);

M - кошти, що виділяються на військові цілі (млрд. дол. США).

Посилання на літературу та інші інформаційні джерела наводять за текстом в квадратних дужках в кінці речення. Наприклад: [5], [12, с.43], де цифрами позначають порядковий номер джерела в переліку літератури та номери сторінок.

Літературні джерела вказуються лише ті, які використані при написанні звіту з практики і, на які є посилання у тексті. Цей список (15 – 20 джерел) подається

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 18

згідно чинних стандартів, зокрема, ДСТУ 8302:2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravylooformlennnyaspyskuvykorystanyhdzherel.pdf>

При оформленні додатків на окремому аркуші друкують великими літерами слово “ДОДАТКИ”. Додатки позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Після слова “Додаток” друкують літеру, що позначає його послідовність. Кожний додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням у верхньому правому кутку сторінки слова “Додаток” з його позначенням. Додаток повинен мати заголовок, який друкують симетрично відносно тексту з великої літери окремим рядком.

Всі матеріали звіту зшиваються в єдиний документ (швидкозшивач).

Звіт про проходження практики здається в терміни, встановлені Графіком роботи зі здобувачами вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Звіт з проходження практики захищається здобувачем вищої освіти у призначеній комісії.

Після захисту з відміткою викладача-керівника від кафедри здаються на кафедру міжнародних відносин і політичного менеджменту для зберігання.

6. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

2. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <https://docs.ztu.edu.ua/>.

3. Абрамова І. В., Поплавський П. Г. Фінансування міжнародних грантових угод у сферах науки та інновацій через призму декомпозиційної моделі. Бізнес Інформ. 2024. №4. С. 26–31. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-4-26-31>

4. Грицишен Д. О., Абрамова І.В. Роль високотехнологічних стартапів у глобальній економіці. Society and Security. 2025. Вип. 2 (8). С. 3-8. [https://doi.org/10.26642/sas-2025-2\(8\)-3-8](https://doi.org/10.26642/sas-2025-2(8)-3-8)

5. Абрамова І.В. Імперативи розвитку вищої освіти в ЄС: фінансово-економічні детермінанти. Society and Security. 2025. Вип. 6(12). С. 108–113. [https://doi.org/10.26642/sas-2025-6\(12\)-108-113](https://doi.org/10.26642/sas-2025-6(12)-108-113)

6. Поплавський П.Г. Значення міжнародних грантових проєктів для закладів вищої освіти України. Актуальні проблеми економіки. 2023. №11 (269). С.137-147. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2023/11/11.23._topic_Pavlo-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 19

Poplavskyi-137-147.pdf

7. Сидоров О. А., Фісуненко Н. О., Альошина Т. В. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник. Дніпро: Арт-Прес, 2023. 400 с. URL: <http://surl.li/qcavm>.

Додаткові:

8. Кобеля-Звір М. Я. Грантові програми транскордонного співробітництва: можливості, перспективи, перепони. Економічний простір. 2023. № 186. С. 44-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2023_186_10

9. Кобеля-Звір М. Я. Грантова підтримка агробізнесу в умовах війни: можливості, переваги, труднощі. Агросвіт. 2023. № 14. С. 30-36. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/1793/1807>

10. Кобеля-Звір М. Я. Грантове фінансування венчурних фондів як інструмент розвитку інноваційного бізнесу і соціальних проєктів в Україні. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки. 2023. Вип. 3. С. 58-63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaure_2023_3_11

11. Кобеля-Звір М. Я., Звір Ю. В. Грантові можливості програми європейської інноваційної ради «EIC Transition». Економічний простір. 2023. № 188. С. 123-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2023_188_23

12. Максак І., Радченко М. Європейські гранти у контексті неформальної освіти. Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки. 2023. Вип. 21. С. 21-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuchkpn_2023_21_6

13. Нікіфорова Л. О. Азарова А. О., Шиян А. А., Житкевич О. Використання міжнародних грантових програм Horizon 2020 та Horizon Europe в цифровій економіці. Innovation and Sustainability. 2022. Iss. 3. С. 176-185. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/innsus_2022_3_24

14. Сидоренко Р., Жураковська І. Облік грантів: впровадження правил обліку за МСФЗ у вітчизняну практику. Економічний форум. 2022. № 4. С. 127-135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2022_4_18

15. Business Acceleration Services. European Innovation Council. URL: https://eic.ec.europa.eu/eic-funding-opportunities/business-acceleration-services_en

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
2. Сайт електронного архіву бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/>.
3. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11-05.01/ С1.02.00.1/М/ОК11- 1-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 20

4. Сайт бібліотеки українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>.
5. Сайт електронної бібліотеки CulOnline. URL: <https://culonline.com.ua/>.
6. Сайт електронної бібліотеки OnlineКондор. URL: <https://online-condor.com.ua/>.
7. Сайт освітнього ресурсу «Українська бібліотека LibreTexts». URL: <https://ukrayinska.libretexts.org/>.
8. Сайт електронної бібліотеки «Олді+». URL: <http://ebooks.oldiplus.ua/>.
9. EU Funding & Tenders Portal. URL: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/>
10. National Erasmus+ Office in Ukraine. URL: <https://erasmusplus.org.ua/en/opportunities/opportunities-for-organisations>
11. Horizon Europe Office in Ukraine / National Contact Points. URL: <https://horizon-europe.org.ua/en/heo-in-ua/ncp>
12. House of Europe. URL: <https://houseofeurope.org.ua/en>